

Utrecht University

Vat op de zwurfkat

20 september 2022, Utrecht
Klinische en veterinaire parasitologie

Institute for Risk Assessment Sciences

Utrecht University

Zwerfkat:

- heeft geen eigenaar (meer)
- verplaatst zich vrij en plant zich voort
- heeft geen identificatie/registratie kenmerk

Institute for Risk Assessment Sciences

Utrecht University

buitenkat, loslopende kat, weggelopen kat, verdwaalde kat,
achtergelaten/gedumpte of verlaten kat, verloren kat, straatkat,
zwervende huiskat, tamme zwurfkat, verwilderde kat

Institute for Risk Assessment Sciences

Utrecht University

Schatting aantal zwurfkatten in Nederland:

- 135.590 – 1,2 miljoen dieren (WUR, 2015)
- opgevangen zwurfkatten per jaar: 67000 (D.B.)

Institute for Risk Assessment Sciences

Utrecht University

Problematiek

- gezondheid mens en dier
- dierwelzijn
- overlast
- relatie natuur/wilde dieren

Institute for Risk Assessment Sciences

Utrecht University

Eekhoornsterfte veroorzaakt door 'kattenbakziekte'

Verklaring gevonden voor de plotselinge eekhoornsterfte vorig jaar in onder meer Twente, waar de dieren dood uit de boom vielen: meer dan de helft van de onderzochte dieren is doodgegaan aan toxoplasmose.

Institute for Risk Assessment Sciences

Utrecht University

Beheersmaatregelen:

- opvangen in asiel (Burg.wetboek: 14 dagen)
- opvangen euthanasie
- TNR (trap, neutralize, return)
(n = 8600 per jaar over het hele land door vrijwilligersorganisaties)
- afschieten (Flora en Faunawet)

Institute for Risk Assessment Sciences

Utrecht University

De asiels zitten overvol! (D.B.)

Institute for Risk Assessment Sciences

Utrecht University

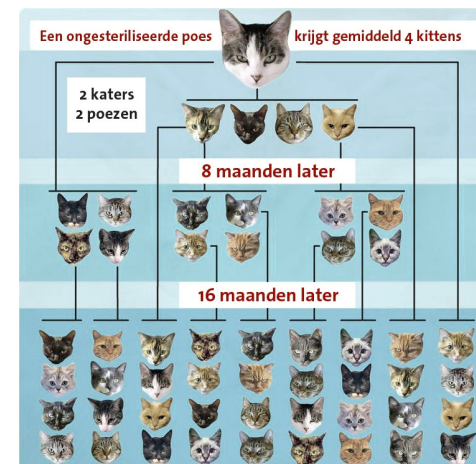
Huiskat (2,6 miljoen) in Nederland is de permanente bron voor nieuwe zwervkatten!

Ongebreidelde vermenigvuldiging!

Institute for Risk Assessment Sciences

Utrecht University

Institute for Risk Assessment Sciences

Huiskat: enige huisdier dat vrijuit in de omgeving mag loslopen!
(dat is 'normaal' en hoort bij natuurlijk gedrag)

Utrecht University

**Registratie/identificatie wordt afgehouden door
Ministerie (EZ) en belangenorganisaties**

Institute for Risk Assessment Sciences

Utrecht University

Wereldwijd worden zwerfdieren (honden/katten)
bestreden wegens volksgezondheidsrisico's

(WHO/FAO/OIE 2012)

Institute for Risk Assessment Sciences

Utrecht University

zoönosen: infecties die van katten op mensen overgaan.
kattenziektes: infecties die tussen katten worden overgedragen

N.B. bij zwervkatten ziet niemand hier op toe!!

Institute for Risk Assessment Sciences

Utrecht University

Kattenziektes:

niesziekte, kattenziekte, feline leukemie virus, feline
immunodeficiency virus, darmcoccidiose,
ectoparasieten, schimmelinfectie

Institute for Risk Assessment Sciences

Utrecht University

Zoönosen:

schurft, ectoparasieten, schimmelinfecties,
kattenkrabziekte, infecties door kattenbeten

Toxoplasma

Toxocara

Lintworminfecties

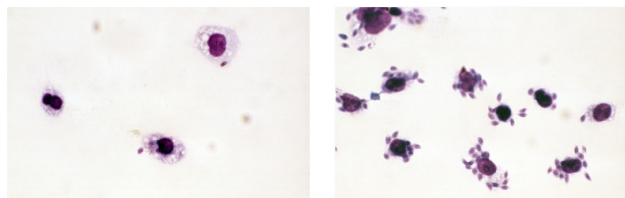
Giardia spp.

Cryptosporidium spp.

Maagdarminfecties (bijv. Salmonella)

Institute for Risk Assessment Sciences

Toxoplasma = kattenbakziekte

komt 3 x zoveel vaker voor bij zwervkatten dan huiskatten (tot 60%)

Institute for Risk Assessment Sciences

Toxoplasma voedselinfecties

Leading causes of hospitalisation:

Salmonella spp.	(35%)
Norovirus	(26%)
Listeria	(15%)
Toxoplasma	(8%)

(Scallan et al 2011)

Institute for Risk Assessment Sciences

Toxoplasma sterftcijfer

Leading causes of death :

Salmonella spp.	(28%)
Toxoplasma	(24%)
Listeria	(19%)
Norovirus	(11%)

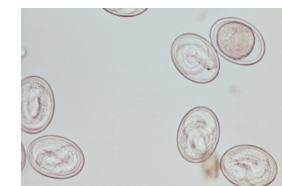
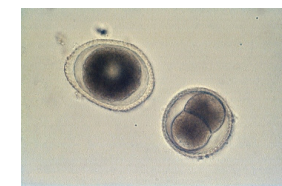
(Scallan et al 2011)

Institute for Risk Assessment Sciences

Toxocara = spoelworm

komt 4 x vaker voor bij zwervkatten (tot 75%)

Institute for Risk Assessment Sciences

Utrecht University

- **acute, zware infecties: orgaanfalen**
(longen, hersenen, lever)
- **acute lichte infecties: oog/blindheid**
- **chronische infecties: algemene malaise kinderen**
(buikpijn, gewrichtspijn,
extreme vermoeidheid)
- **chronische infecties: verslechtering van kliniek astma
en COPD patiënten!**
(15% van de mensen)

Institute for Risk Assessment Sciences

Utrecht University

kortom: Wet publieke gezondheid

Gemeente is verantwoordelijk
voor gezondheidsbescherming!

Institute for Risk Assessment Sciences

Utrecht University

Gewenste beheersmaatregelen

1. bronaanpak:

- identificatie/registratie van huiskatten
- verplichte castratie van gehouden katten
- verplichte ontworming volgens internationaal (EU) schema
- verbod op loslopende katten

= verantwoord eigenaarschap

Institute for Risk Assessment Sciences

Utrecht University

Gewenste beheersmaatregelen

2. bestaande zwervkatten populatie

- TNR uitsluitend onder voorwaarden model aanpak
Stichting Zwervkatten Rijnmond
- reguliere ontworming (= maandelijks!) mbv vrijwilligers
- overig: vangen, resocialisering en plaatsing; anders euthanasie

Institute for Risk Assessment Sciences

Stichting Zwerfkatten Rijnmond

1972: ontstaan Stichting Zwerfkatt,

2003: Stichting Zwerfkatten Rotterdam later

naam Stichting Zwerfkatten Rijnmond

- werkgebied Rotterdam en
- omliggende gemeenten op afroep

2006 geheel regio Rijnmond

2007 eiland Goeree Overflakkee

2012 Drechtsteden

Doel SZR:

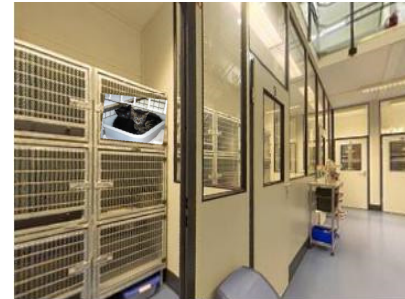
de zwerfkattenpopulatie in de regio beheersbaar maken d.m.v. TNR
in het belang van de gezondheid van mens en dier.

De kattenopvang

Sinds november 2004 opvang met

- 12 quarantainekamers met 3, 6 of 7 kattenverblijven
- 1 operatiekamer
- 1 kantoor en vrijwilligersruimte

Moederpoezen & kittenopvang (2)

Bij 7 weken: socialisatie van kittens en terugplaatsing moederpoes opvanglocatie (vertrouwde omgeving)

Socialiseren

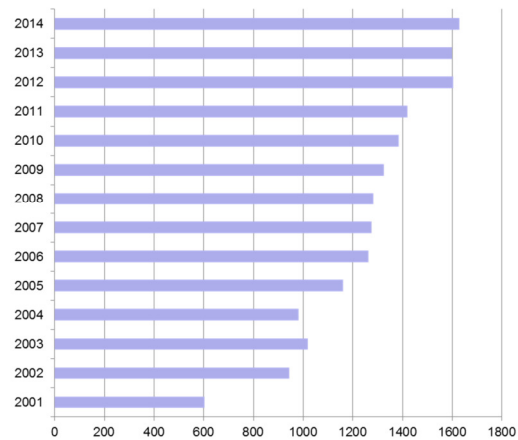
Voorkomen van (verder) verwilderen:

- socialiseren bij gastgezin in huis
- vaccineren & chippen
- plaatsen bij nieuw thuis
- neutraliseren via SZR !

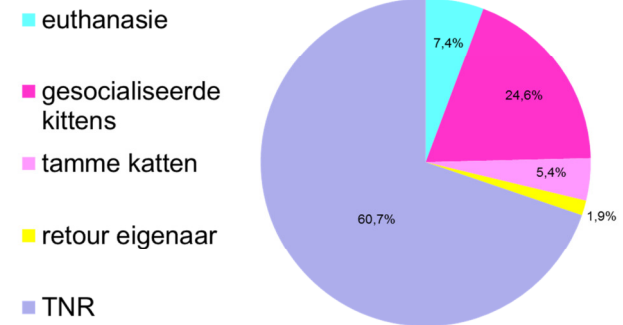

totaal gevangen katten na meldingen

Percentages (totaal = 100%)

Utrecht University

- lange (politieke) weg te gaan
- onnozele/emotionele projecten staken
- strategische keuzes noodzakelijk

Institute for Risk Assessment Sciences

Utrecht University

Dank voor uw aandacht!

Institute for Risk Assessment Sciences